

“Ο ΝΟΥΜΑΣ,”

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Για την Ελλάδα Δρ. 10. — Για το Εξωτερικό Φρ. 10.

20 λεπτά το φύλλο λεπτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ : Στά κίοςκια της Πλατείας Συντάγματος, Ομόνοιας, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιοδρόμου, (Οφθαλματρείο), Βουλής, Σταθμού υπόγειου Σιδηροδρόμου (Ομόνοια), στο καπνοπωλείο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα), Εξάρχεια, στα βιβλιοπωλεία «Εστίας» Γ. Κολάρου και Σακέτου (δόδος Σταδίου, άντικρύ στη Βουλή). Στο Βό' 0, βιβλιοπωλείο Χριστόπουλου.

Η συνδρομή πληρώνεται μπρ. στα κ' είναι ενός χρόνου πάντα.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Μυαλό—Μαθήματα Βουργάρικα—Αχρηστο ύλικό—Συριανά καλήμερα — Τό Κράτος της άνομίας.

ΚΑΠΙΟΣ από τους τραγούς μας εύκήθησε πέρι η πρόπερι στους Ρωμιούς ΜΥΑ.ΙΟ. Η εύκή φυσική δεν έπιασε. Και μιά που δεν πιάουκε οι πρωτοχρονιάτικες εύκεις, δε ζαλλίζουμε και μεις τους Ρωμιούς με τέτιες. Μά κι αν έπιανε ή εύκή που λέμε, δε χρειάζοντουσαν άλλες εύκεις, γιατί όταν άποχηθούμε μ ν α λ ό θάποχηθούμε όλα τάγαθά που μās λείπουνται σήμερα.

ΕΝΑ τηλεγράφημα του «Πρακτορείου Αθηνών» από τη Σόφια που τυπώθηκε στα φύλλα της Τετρίδης μās λέει: πώς αή Βουλγαρική Κυβέρνησις, διὰ να καταστείλη την άπεργίαν των σιδηροδρομικών υπαλλήλων, έδημοσίευσε διάταγμα κατατάσσον τους άπεργούς εις τον στρατον της έφεδρείας και καθιστών συνεπώς αυτούς στρατιώτας εν ενεργεία.

Δεν ξέρουμε αν το πρότεξο κι αν το μελέτησε αυτό το τηλεγράφημα ή Κυβέρνηση. Κιλι ήμως θέτανε νάν το προτέξει και να πακίσει νάν το εφρμώσει, διο της είναι μפורετό, και στους δικούς μας τούς άπεργούς. Δεν πειράζει που κι αυτή τή φορά το μάθημα μās έρχεται από τή Βουργαρία.

ώρα που το κουρντίζανε πρώτα οι δύο τους. Της έλεγε, σαν ζυπνούσε, κλημέρα και σαν πλάγιαζε καληνύχτα. Στο εργαστήρι του είχε πολλά τραπεζάκια που του χρησιμέθανε το καθένα για χωριστό γραφείο και χωριστή δουλειά. Είχε κ' ή “Ολια το δικό της. Απάνω στο γραφείο της, ή Αντριάς είχε βάλει μόνο πράματα δικά της για να είναι όμως ή “Ολια παντού, έβαζε και στάλλα τίποτις που να της χρησίμεψο. Στο γραφείο της πάλε τα σεργάρια, κλωστήρα δε θάβλεπε ή χροτάκι που το χέρι της να μην τάγγιζε. Όταν τέλειωνε άρθρο, κεφάλαιο ή μελέτη, προτού στείλη τον πλικο στο τύπωμα, τον άποθετε στο σεργαράκι της για μιά μέρα. Η εργασία του πιά, όσο βαστούσε ή Αντριάς το κοντύλι, όσο κάθοντας ή περπατώντας, του έρχότανε καμιά ιδέα και συλλογιότανε κανένα καινούρια βιβλίο, ή εργασία του άφιερωμένη όλη στη θύμησή της. Μά ποιός θα πάη να μασψυχολογήση έναν άνθρωπο, που ακόμη κι όταν έδενε το λαιμοδέτη του, άναπερνούσε τον καιρό που τον έδενε μπροστά στην αγαπημένη του και με κάθε κίνημα του χεριού του, θυμότανε κανένα γλυκό λογισμό της εποχής εκείνης; Νά, πώς να σās πώ; καταντούσε ή ζωή του ένα μνημόσυνο παντοτινό.

ΧΑΡΑΧΤΗΡΙΣΑΝΕ γι' άχρηστο ύλικό και το πουλάνε με την όκά, για παλιοσίδερα, όλα τα λείψανα του 21 που βρίσκονται στο Παλαμήδι του Άνακλιού, κινόνια Βενετσιάνικα και Τούρκικα κτλ.

Βίβλια, τι μās χρειάζονται; Να πιάουν άδικα τον τόπο; Νάτανε κανένα σπασμένο κανάτι της εποχής του Περικλή θάν το φυλάγαμε στα μπαμπάκια και θάν το δείχναμε με περηφάνια στους ξένους, για σημάδι των άθνήτων προγόνω μας. Μά τους ήρωες όμως του 21 καμιά σέση δεν έχουμε. Μά που το ξέρετε; Μπορεί νάρθει μι' άλλη γενιά ύστερ' από χρόνια και νάν τους άναγνωρίσει και να περφηκεύεται νάν τούς, λέει προγόνους της. Σ' αυτή λοιπόν τή γενιά θα δώσουμε λόγο κ' έχουμε ύποχρέωση νάν της φυλάξουμε τα ίερά της. Για να μην πιάουν όμως τόπο στα Μουσεια, που θέση μοναχά έχουν τα τρόπαια του 97, ας τα θάψουμε τι κινόνια του 21 στη γις νάρθουν ατέλι μεθύριο να σκιάφουμε νάν τα βρούνε.

Οι μεθαυριανόι νάν τήξετε για έσιγουρο στην ίδια τάξη θα βάλουν και το Μοροζίνη που κατέστρεψε τον Παρθενώνα και τους Μοροζιήδες που γκρεμίσανε το Βενετσιάνικο Πύργο της Ακρόπολης και που πουλάνε σήμερα τα κινόνια της Παλαμηδίου.

ΕΝΑΣ Συριανός δάσκαλος έφτεξε καινούρια Κάλαντα για τους μαθητάδες του, ρεζιλεύοντας και μασκαρεύοντας τι περιήρμα Συριανά κάλαντα που τόση ποίηση και τόση όμορφιά έχουν.

Για να καταλάβετε το δασκάλικο φρούτο, σώνε: αυτός μονάχα ή στίχος :

...Αύτρωσον εν της δουλειας τούς λοιπούς μας άδελφούς, κραταιών ή Έλλάδα κάμε, συναγών ήμας αυτούς.

Δίκιο έχει ή άρεντιά του. Όταν ή Θεός μās λυτρώσει από τή δασκάλικη σκληριά, θα συνενώσει ήμας αυτούς και θα μās κάμει άθρώπους.

ΕΝΑΣ πατριώτης μας, αφού δούλεψο χρόνια και χρόνια στην Αμερική, γύρισε δω κ' με τα λίγα παραδάκια που μάζωξε άνοιξε ένα καρνεδάκι σ' ένα παράμερο μαχαλά της Αθήνας. Μόλις όμως άνοιξε το καρνεδάκι να σου και ξεφυτρώνε μπροστά του ένας κικανταής κι άρχινάει νάν του φέρνεται σά Γενίταρος, αή μου δώνεις παράδες ή σου τα κίω θάλασσα—κι ήλι με λόγιό, με με έργα.

Ο Χριστιανός, αφού τοόδοσε ίσαμε 100 δραχμές, άναφέρθηκε στην Αστνομία, μά κι ή Γενίταρος άναφέρθηκε στην κάμα του, και τον άνάγκισε να κάνει άναφορά στον Υπουργό των Έσωτερικών και στο Αρχηγείο της Χωροφυλακής, ζητώντας προστασία για τή ζωή του και για τήν περιουσία του. Η άναφορά του δημοσιεύτηκε στην Ακρόπολη της παρασμένης Τετρίδης και τελιώνει έτσι: “Υστερ' απ' όλ' αυτά μου επιτρέπεται νομίζω να σά: ρωτήσω αν το Ρωμζίκο είναι Κράτος νόμων ή Κράτος άναρχίας”.

Έτσι έβρισκε μέσα του κάποια ήσυχία, έβρισκε κάποιο άνασασμό ή συνείδησή του, έβρισκε συνάμα και κάποια χροή, γιατί ή Αντριάς δεν εΐτανε από τους άθρώπους που σά λυπούνται, θάρρουνε πώς πρέπει να τούς άποφαίνεται ή λύπη κι από το σκυθρωπισμένο το πρόσωπό τους. Μιλούσε, χωράτεθε, γελούσε, πρόθυμος και μάλιστα έφτυμος άθρωπος, που δεν έκανε πόζες. Μά και μέσα του έννοιωθε αλήθεια μιά παράξενη γλύκα να στάζει στην καρδιά του με τα σωστά του καταντούσε να το πιστέβη πώς πάντα πλάγι του τήν είχε, πώς της κουβέντιαζε, πώς τή συμβουλεβότανε στις κρίσιμες ώρες, όπως μιά μέρα, σά να τήν έσπρωγνε κανένα προαίστημα λυπητερό. του το παράγγειλε ίδια, και παίζοντας του έλεγε πώς αν τύχη και πεθάνη πρώτη άφτη, πρέπει να ξέρη πώς δεν τον άφνει και σ' ό τι καταπιάνεται, σ' ό τι κάνει, να τή ρωτά. Του τόγραφε άλλο τόσο χαδεφτικα κι από τή μεσηδρινή τή Γαλλία, όπου πήγε τότες άρρώστημένη. Μαζί σου, Αντριά μου, ακόμη κι αν πάθω τίποτις, θα μείνω και μη φοβάσαι. Θά είμαι ή καλός σου ή άγγελος και θα σέ προσέχω, το σπύτι εγώ θα το φυλάω, θα παίρνω και γώ το μερτικό μου από κάθε χαρά σας και κάθε λύπη, και σαν πλακώση καμιά θλίψη, εγώ

“Α δεν του τύχαινε να ζήτει μερικά χρόνια στην Αμερική, δε θα ξαφνιαζότανε και δε θακανε τήν όνόνητη αυτή έρώτηση. Έμεις που ζούμε δω, βρίζουμε πώς το Ρωμζίκο δουλεύει ρολόι και παρταίνει μάλιστα Κρίτος Νόμων κι Αστνομών.

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΜΟΛΙΒΟΥ

Εΐτανε μιά φορά εν' άντρώγυνο, κ' είχανε μιά και μοναχή κόρη, μά πολύ όμορφη. Σά μεγάλωσε κομάτι, τή βάλανε στο σχολείο να μάθη γραμματά. Καμιά φορά πήγαινε κι ή πατέρης της, και μιλούσανε με τή δασκάλισσα για τήν κόρη. Άγάλλια άγάλλια ή δασκάλισσα άγάπησε τον πατέρα της κόρης. Της ήρθε λοιπόν να ζολοθρέψη τή μάννα, και να πάρη τον πατέρα της εκείνη. Τι κανει λοιπόν; “Ήξερε πώς στο σπύτι της κόρης αΐτηνης είχαν ένα μαρμαρένιο σεντούκι κ' είχανε μέσα όλα τους τα καλά τα πράματα.

Λέγει δά μιά μέρα της κόρης: Πήγαινε, κόρη μου, στο σπύτι σας να πής της μαννας σου να σου δώση τα χρειάζόμενα μές' από το μαρμαρένιο σας το σεντούκι, να σου δείξω να κεντήσης ένα μαντίλι. Κι ή θέλεις να μάθης να κεντάς πιό όμορφ' απ' όλες, έλα να σέ κάνω δική μου κόρη. Για να γίνη όμως αυτό, πρέπει να βγής από τον ήλιο ή μάννα σου. Δηλαδή να τί σκοτώσουμε. Η κόρη στην άρχή τρώμαζε. Δεν μπορώ να το κάμω αυτό, έπει της δασκάλισσας, γιατί τή λυπούμαι τή μάννα μου. Μην τή λυπάσαι, της λέει πάλι εκείνη, γιατί είμαι μιά μέρα μούλεγε πώς είσαι παλιουκόριτσο, και δε σ' άγαπά. Να τί να κάμης να μην προφτάση και καταλάβη τίποτα, μήτ' εκείνη μήτ' εσύ. Να της πής ν' άνοιξη το μαρμαρένιο το σεντούκι να σου δώση χρυσάφι και πούλια μαλαματένια κι ένα κούψο να τα βγάλη, να βίξης με μιάς εσύ το καπάκι του σεντουκιού, και να τή σκοτώσης. Δε μπορώ, πάλι λέει ή κόρη, και φοβούμαι να το κάμω. Δεν ντρέπεται, της λέει ή δασκάλισσα, σαν είσένα κοπέλα να φοβάσαι ένα τόσο μικρό πράμα; Μήτε κανένα μπαλτά θα σηκώσης, μήτε κανένα τουρτίκι θα τραθήξης. Έδώ δά κοπέλλες πών και πολεμούν και σφάζουν, κ' εσύ δεν άποκοτάς να σαλέψης ένα καπάκι; Κάνε πώς το γερνεις κομάτι, ύστερα φύγε να μη δής τίποτε και νάρθης μαζί μου, να δής τί θα σου κάμω. Όλο χρυσά κι ασήμια θα σέ φορέσω. Μικρή κ' ή κόρη ακόμα, άκουσε τα λόγια και τα

πάλε θα σās παρηγορώ. Για σένα όμως, στον καημό και στη μοναξιά σου, θάχω περισσότερα χάρδια. μπρός στα μάτια σου, που θα μ' άναζητούνε λωλά, θα σταθώ, φλόγα σου ζωντανή, θα μώ μέσα στην ψυχή σου, έρωτευμένη, μυστική, όλωνε δικό μου θα σέ κάμω, μά και σά τέτοιες στιγμές καθώς και στις άλλες, πάντα θα σου είμαι άγαθή”.

Τά διαβάζε και τα ξαναδιαβάζε τα γραμματά της. Κι άποροσσε. Πώς, άχ! πώς μπόρεσε να διαβάση τέτοια λόγια και να μη πεταχτή σμα της και να μην τρεμάξη και να μη θάρρέψη πώς ή “Ολια ξεψύχηςε κιόλας μιά στιγμή αφού του τα μνηνούσε; Να, κάποτες έρχεται τύφλα και δε βλέπουμε τί γίνεται μπροστια μας. Τώρα τήνοιγε τα μάτια του, τώρα τα καταλάβαινε τα γραμματά της ή Αντριάς. Σά νάκουγε τή φωνή της, σά να του πρόσταζε τίποτις ή πεθαιμένη, που δεν του μιλούσε μόνο για τον έαφτό του, παρά και για το σπύτι και για το παιδί της. Δεν το ξεγνώσσε ή καημένος ή πατέρης.

Ένα μπαξεδάκι με δέντρα, κολλητά στο έργοστήρι από τή μιά μεριά, μιά μεγάλη άβλή από τήν άλλη, χωρίζανε το νόστιμο δίπατο σπιτάκι από το γραφείο του κ. Αντριά. Έβγαινε συχνά, πήγαινε κάθε τόσο να δη τί κάνει τόρρανό, το κοριτσάκι τά-

τάματα της δασκάλισσας, πλανήθηκε, κι αποφάσισε νά σκοτώση τή μάνα της. Πηγαίνει δα στο σπίτι τους βιαστικά βιαστικά, έκανε πώς τήν έστειρε ή δασκάλισσα εκείνη τήν ώρα, φωνάζει: Πού είσαι, μάνα; "Ελα γλήγορα και βιάζουμαι. Μ' έστειλε ή δασκάλισσα νά μου δώσης χρυσάφι και πούλια μαλαματένια, και θά μου δείξη νά κεντήσω ένα μαντίλι. Δέν μπορώ, τής λέει ή μάνα, μονάχη μου νά τ' ανοίξω αυτό τό σεντούκι κ' είναι βαρύ. "Ελα, μάνα, κ' εγώ σε βοηθώ. Πάει ή κακότυχη ή γυναίκα, ανοίγει με πολύ κόπο τό σεντούκι, σκύβει νά βγάλη από μέσα τό χρυσάφι και τά πούλια, ρίχνει ή κόρη τό καπάκι τού σεντουκιού, σκοτώνει τή μάνα της. Σάν είδε πώς έμεινε μέσα τό κεφάλι κι όζω τό κορμί και σπάρραζε, έβγαλε τις φωνές, έρχισε τά κλάματα, νά κ' έρχεται κι ο πατέρας της τό μεσημέρι νά φάη. Βλέπει εκείνη τά χάλια, ρωτάει τήν κόρη τί είν' αυτά; Νά, λέει, πατέρα. Πήγε ή μάνα μου ν' ανοίξη τό σεντούκι νά βγάλη από μέσα τά χρειαζόμενα για νά κάμω ένα μαντίλι κ' έπεσε τό καπάκι και τή σκοτώσε. Κλαίγει ή καυμένος ο άντρας της, κλαίγει και μυρολογά τή γυναίκα του, ύστερα, με τά λόγια τής κόρης του παρηγορήθηκε πάλι, και ζούσαν σάν και πρώτα.

Σάν πέρασε κομμάτι καιρός, λέει μιά μέρα ή κόρη στον πατέρα: Έρχεσαι, πατέρα, νά πάρης τή δασκάλισσα που μ' αγαπά αυτή ή γυναίκα, νά βάλω και τή μάνα μου στον τόπο της; Κάνει, δέν κάνει, ή κόρη έκαμε τή γνώμη του πατέρα της, παντρεύτηκε αυτός, πήρε τή δασκάλισσα, περνούσαν πιά μέλι και γάλα τά πρώτα χρόνια. "Υστερα όμως, σάν έγιναν οι κόρες δυο, έρχισε ή δασκάλισσα νά ζηλεύει τήν προγονή, γιατί είταν ή δική της ή κόρη πολύ έσκημη. "Ο,τι έκαμε ή προγονή, τόν μπελά της έβρισκε. Γύρευε ή μητροιά άφορμή νά τή διώξη. Μιά μέρα, μαζεύει ένα κοφίνι ρούχα για πλύσιμο. Βάζει κ' ένα καλάθι μαλλι, παίρνει και τήν άγελάδα τους, έπειτα τή φωνάζει, και τής λέει: Νά, πάρε αυτά κι έμε στον ποταμό νά τά πλύνης. Κι' όσο νά στεγνώσουνε, νά κάμης ψιλό ψιλό τό μαλλι. Νά βοσκήσης και τήν άγελάδα, και προχού βασιλέψη ο ήλιος νά είσαι εδώ, γιατί αν μείνης έξώρας θά σε διώξω. Τά παίρνει ή κόρη, πηγαίνει, και διαλογίζεται πώς θά τά ποροτάξη αυτά όλα, νά γυρίση και νωρίς στο σπίτι. Πηγαίνει με δακριμένα μάτια, βγαίνει ίσια στον ποταμό, καθίζει νά ξεκουραστή, άκούει και περπατεί κάτι μέσα στα χορ-

τάκια και στις πρασινάδες του ποταμού. Γυρίζει νά δη, βλέπει μιάν άχελώνα. Σηκώνεται, πάει κοντά της, άρχίζει και λέει τά πάθια της στην άχελώνα, και κλαίει. Έκει που είταν άχελώνα, πετάνε τό καθούκι της και βγαίνει από μέσα μιά γριά. Η κοπέλλα ζύπασε σάν τήν είδε. Μην τρομάξης, κόρη μου, τής λέει ή γριά, μόνο έλα νά μπαλώσης κομμάτι τά ρούχα μου, και καταξοκίστηκα μέσα στους ποταμούς και στα κλαδιά. Άμει πώς νάρθω, θειά, λέει ή κοπέλλα, που έχω αυτά κι αυτά νά κάμω και προχού βασιλέψη ο ήλιος, νά γυρίσω κιόλα, γιατί θά με διώξη ή μάνα μου; "Ελα, κόρη μου, κ' εγώ σε βοηθώ ύστερα και κάνεις τις δουλειές σου.

Καθίζει ή κοπέλλα, τής βάζει δυο τρία μπαλώματα, έπειτα σηκώνεται. "Ελα, κόρη μου, κ' έρχει κι άλλα νά βάλης. "Οχι, θειά, και δέ θά προκάνω. "Ελα, και μη νοιάζεσαι, κόρη μου, εγώ είμαι για σένα. Έσθαρεύτηκε ή κοπέλλα, καθίζει και τή μπαλώνει και τή συμμαζεύει. "Υστερα σηκώνεται, και πηγαίνει στον ποταμό, τί νά δη! Τά ρούχα πλυμένα, τό μαλλι καμωμένο, και τήν άγελάδα χορτάτη και ξεπλωμένη, εκεί στον ήλιο. Χριστέ και Παναγά, κάνει μονάχη της ή κοπέλλα. Ποιός μαθές τάκαμε αυτά; "Ο,τι έτοιμαζότανε νά τά πάρη νά φύγη νά κ' ή γριά πάλι φανερώνεται άμπροστά της. "Ελα, θειά, νά δης, λέει ή κοπέλλα, που ήρθα και βρήκα καμωμένες τις δουλειές μου. "Αραγες ποιός μ' άγαπούσε τόσο και με γλύτωσε απ' αυτόν τόν κόπο! Η μάρα σου, λέει ή γριά. Δέ σούλεγα εγώ νά μη νοιάζεσαι; "Ελα δά τώρα νά σε πάρω νά πάμε μαζί σπίτι σας, νά μην κουραστής μονάχη. Παίρνει ή γριά τήν κοπέλλα, τά ρούχα με τό κοφίνι κι ό,τι άλλο είχαν, και πηγαίνουν. Έκει που διαβαίνουν, βλέπει ή κοπέλλα ένα φως κ' έρχεται καταπάνω της, και τή λούζει από τή κορφή ως τά νύχια. Θαμπώσαν τά μάτια της, και τάκλεισε. "Άλλ' όσο νά περάση μιá στιγμή νά τά ξανανοιξη, χάθηκε ή γριά. Άνοίγει ή κοπέλλα τά μάτια της, και βλέπει πώλαμπε όλη από πάνω ως κάτω. Δέν μπορούσε όμως νά ξηγήση τί είταν αυτά τά πράματα. Πού νά ορανταστή πώς είταν ή μάρα της εκείνη ή γριά!

Κόντευε πιά νά πάη και στο σπίτι τους. Φορτώνεται τό κοφίνι και τό καλάθι με τό μαλλι, δίνει τήν άγελάδα στη μέση της και πηγαίνει. Φτάνει στο σπίτι, χτυπά τήν πόρτα,

βγαίνει ή μητροιά νά δη ποιός είναι, τί νά δη! Η προγονή της έλαμπε σάν τόν ήλιο. Με μιās αυτή κατέβασε τά μούτρα της από τή ζούλια. Γιατί άργησες, μωρή; τήν έρωτά. Έκαμες ό,τι σούπα; "Ολα τάκαμα, άπαντα ή προγονή. Άμει τί χάλια είν' αυτά πώχεις; Δέν ξέρω, λέει, τί θές νά πής. Νά, τά μαύρα σου τά μούτρα θέλω νά πώ, γιατί είναι έτσι; Άμει τί έχω μαθές; λέει ή κόρη. Μήπως μουτζουρώθηκα στο καζάνι και στις φωτιές; Κάτι χειρότερη είσαι, λέει ή μητροιά. Είταν κανένας αυτό που πήγες; "Οχι, λέει ή κόρη. Μόνο μιá γριά είταν, κι αυτή με βοήθησε και γλύτωσα νωρίς. Δέ μίλησε αὐτή, μὰ μέσα της έβαψε. Νά στείλω, λέει, κ' εγώ τήν κόρη μου νά πάη σ' αυτό τό μέρος. Περνούν καμπόσες μέρες, μαζεύει πάλι τά ρούχα αυτή, τά βάζει μέσ' στο κοφίνι, ύστερα φωνάζει τήν καλή της τήν κόρη, και τής λέει: Πάρε, κόρη μου, αυτά τά ρούχα, κι έμε κ' έσύ σ' αυτόν τόν ποταμό νά τά πλύνης, μὰ μη βιαστής και κουραστής, δσα μπορέσης πλύνε. Τά παίρνει ή κόρη, πηγαίνει, κ' ή μάνα πιά τό καταχάρηκε που ήθελε νά όμορφήνη ή κόρη της, σάν τήν προγονή, γιατί είταν πολύ μαύρη κι έσκημη. Πηγαίνει δά ή κόρη της, πηγαίνει, βγαίνει σ' εκείνο τόν ποταμό, καθίζει νά ξεκουραστή, νά, και βγαίνει μπροστά της κι αυτήνης μιá γριά. Καλημέρα, κόρη μου, τής λέει. Καλήσου μέρα, τής λέει ή κόρη. Τί κάνεις αυτού; "Εχω δουλειά, και δέν έχω καιρό για λόγια. "Ελα, κόρη μου, νάρθης τήν ειπή μου, νά ράψης κομμάτι τά ρούχα μου, και δέ βλέπω νά περάσω τή βελόνη. Έρχεσαι νά λείψης από τό κεφάλι μου, παλιόγορα, και σώνει τό δικό μου; Εγώ έχω ν' άνάψω φωτιά, νά πλύνω ρούχα, κ' έσύ θές νά σου ράψω. "Ελα, κόρη μου, κ' εγώ σε βοηθώ ύστερα και τά πλύνεις. Λείψ από τό κεφάλι μου, και δέν έχω καιρό νά κουβεντιάζω με τά ξεμωράματα. Καλό, λέει ή γριά. Νά σου παίξω κ' εγώ ένα παιγνίδι, νά τó θυμάσαι για πάντα. Τήν κακή ψυχή σου μέρα θά κάμης, λέγει πάλι αυτή κι άρχινά νά πλύνη. Όσο νά πλύνη τά μισά, βράδιασε.

Τώρα τί νά κάμη. Βάζει τάπλυτα κάτω κάτω στο κοφίνι, και τά πλυμένα από πάνω, και τραβάει σπίτι. Έκει που διαβαίνει, σκοτεινιάζει έξωρα ο κόσμος, και γίνεται σά μεσανυχτα. Δέν έβλεπε νά περπατήση. Τρέξε και νά τρέξης, πήγε σπίτι καιώς έχοντας. Βροντά τήν πόρτα, εκείνη τήν ώρα έφρεζε πάλι. Βγαίνει ή μάνα της, τί νά δη! Μαύρη

γαπημένο, που δέν πρόφτασε ή μάνα του νά τó χαρή. Τό είχε βαφτισμένο Μοιρίτα κ' έτσι τó βάφτισε από τήν άγάπη του στην Ελλάδα, γιατί τόνομα τó είχε άκούσει κάπου στους Κορφούς. "Υστερις από τó θάνατο τής "Ολιας, στοχάστηκε μάλιστα πώς φρόνιμα τó διάλεξε και ταίριαζε τó νόημα. Δένε πώς Μοιρίτα θά πη καλοπαντρευμένη κ' είναι τόνομα είδος: έφίη για τó κορίτσι που τού τή δίνουνε οι γονιοί του μαζί με τόνομα. Τής έροκότανε κι ο δύστυχος Άντρέας νά καλοπαντρευτή, όταν έρθη ο καιρός, νά μην πάρη άντρα σάν τόν μπαμπά της, άχάριστο άντρα, στοακό και που δέν έτρεξε στην άρρωστημένη τή μητέρα, τήν ώρα όπου τόν ήθελε! Με τέτοια σκέψη έβρισκε άφορμή καινούρια νά τιμωρήση τόν έαφτό του, και τó χαϊρότανε ή συνείδησή του πού στοχάστηκε τήν τιμωρία. Πού νά τó ζέρη τó μικρό, ή Μοιρίτα που ή ζηλεμένη, πού νά τó ζέρη, πώς όταν τή φώναζε ο πατέρας, τή φώναζε με τήν ιδέα παιδευτή ή ίδιος και με τόν πόθο, ή μάρα της νά νά τήν προστατέψη; Δατρεία είχε ο Άντρέας για τή Μοιρίτα. Η λατρεία του για τήν "Ολια σά νά χύθηκε τώρα στο παιδί της. "Ο,τι κι αν τού έδινε ή Μοιρίτα, κανένα παιγνίδι, καμιάν άλλοκοτη ζουγραφίστα, κλωστούλα ή χαρτάκι, όλα τάβάζε άπάνω

στά γραφεία του, τυχτικά, σοβαρά, όπως και τής "Ολιας του κάθε φυλαχτό, γιατί και τά χαρισματακια της μικρής του για φυλαχτά λές και τά είχε. Πολύ βασανίστηκε με τήν ανατροφή της. Πώς νά τó καταφέρη; Μόνος του δέν μπορούσε νά ξαναπαντρευτή, από πιά μήτε του πέρασε από τó νοῦ, ως είναι και για τó παιδί του. Θυσία που δέ γίνεται. Συφώνησε τó λοιπό με τήν αδερφή του, δυο αδέρφια είτανε, ή Άννα κι ο Άντρέας, νάρθη σπίτι του και νά φροντίξη για όλα, για τó νοικοκυριό, τήν ανατροφή και τά καθέκαστα. Χήρα κι έτεκνη, λόγος δέν υπαρχε νάρνηθη, τής άρεσε κιόλας, επειδή κ' είτανε άφωσιωμένο τά δυο αδέρφια, ή Άννα ένα δυο χρόνια μεγαλύτερη από τόν Άντρέα. Σάν τίμια και φρόνιμη γυναίκα, θέλησε κι άφτη έννοείται νά πάρη άπάνω της ένα μέρος από τά έξοδα, δέν τής έλειπε και κάποια περιουσία, που άπαρχής τó είπε πώς θά πηγαινε κατόπι σάνψακια της.

Για τή Μοιρίτα είτανε ή Άννα δέφτερη μητέρα. Παιδιά δέν άπάχτησε παιδιά της γενήκανε τά δυο τού Άντρέα, μάλιστα ή μικρή, γιατί ο γιος του ο Πάβλος εκείνο τόν καιρό σπούδαζε ναφτικός. Καλή καλή, όσο φαντάζεσαι, ή Άννα είχε όμως κ'

ένα λαττωματάκι, μιá φθερή άρσηματάκι. Μά δέν πρόφτανε νά τó κατακλύσει, επειδή τή βοηθούσε στα παρανοικρά και προπάντω στο νοικοκυριό, ή πιστή δούλα τού σπιτιού, ή Κατινούλα. "Ετσι μετά φραζουμε βωμαλικά τόνομα της, που είτανε Κατινική, δηλαδή μικρή Κατίνα, στην κελτική ντοπιολαλιά τής πατρίδας της εκεί κάτω, τής Μπρετάννιας. Στην Μπρετάννια πήγανε νά περάσουνε τó καλοκαίρι, τήν πρώτη χρονιά τού γάμου, ή "Ολια κι ο Άντρέας. Γυρέθανε δουλικό βρέθηκε ή Κατινούλα. Τήν πήρανε άμείως κι από τότες, πάλι νά πη έδώ κ' είκοσι χρόνια, τριάντα δυο χρονώ κοπέλλα τώρα, τους περτούσε, άρχίζοντας με τή σκούπα, σάν παιδάκι δώδεκα χρονώ που είτανε, όπου νά κατανητήση πρόσωπο, και πρόσωπο σημαντικό τού σπιτιού. Τόφερε τó φυσικό της τόφερε κ' ή τύχη. Άοτή συνόδεψε τήν κερά της στο στερόν της τó ταξίδι: άφτη σφάλιζε τά μάτια τής "Ολιας, άφτη τέλμησε κιόλας μιá μέρα, νά γράψη τού άφέντη πώς πρέπει νάρθη: άφτη τού τελεγράφησε σάν άκολούθησε τó κακό, άφτηνε πρωτόειδε, όταν κατέθηκε είκοσι τέσσερις ώρες πιο άργά ο δύστυχος απ' ό,τι έπρεπε: άφτη φρόντισε για τή Μοιρίτα, για τώφανεμένο τó μωρό. Έβρουμε τή λατρεία τού Άντρέα για τήν πε-

την κόρη τις σαν άραπίνα. Καλησπέρα μάννα. Καλώς την κόρη μου. Πώς τὰ πέρασε δὴ μοναχὴ σήμερα; Τί νὰ σοῦ πῶ, μάννα. Ὅσο ν' ἔψω τὴ φατιά, νὰ πυρώσῃ τὸ καζάνι, νὰ πλύνω τὰ μισὰ τὰ ρούχα, βράδυνασε. Δὲν πρόφταξα νὰ τὰ τελειώσω. Ἔννοια σου, κόρη μου. Ἔσυ νάσαι καλὰ. Εἶταν ἡλιος αὐτοῦ πῶπλενε; Ὅχι, μάννα, πολὺ ζυωρα εἶταν κ' ἴσκιος μὲ ἐγὼ δὲν ἀγροίκησα ὁμορφιά, γιατί εἶχα δουλειά. Δὲν ἤρθε κανένας νὰ σὲ βοηθήτῃ; Καὶ ποῖός ἤθελε νὰ μὲ βοηθήσῃ, μάννα; Μία παλιόγρια ἤρθε, κι αὐτὴ γιὰ νὰ μὲ μπόδιζῃ εἶτανε, γιατί ἤθελε νὰ τὴν μπαλώσω, κ' ἐγὼ δὲν εἶχα καιρὸ, καὶ θύμωσε μαζί μου καὶ μούπε πὼς θὰ μού παίξῃ ἓνα παιχνίδι νὰ τὸ θυμοῦμαι γιὰ πάντα.

Ἡ μάννα μὲ μιάς τὰ κατάλαβε, πὼς εἶταν ἡ μούρα της κι αὐτῆνῃς, καὶ τὴν ἔκαμε τέτοια χάλια. Τίποτις ὅμως δὲν τῆς φανέρωνε μόνε τὴ χάδιε καὶ τὴ φιλοῦσε, καὶ τῆς ἔλεγε Μαυριδεσφῆ μου κόρη καὶ νόστιμη. Τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ χαλάσῃ τὴ νόστιμάδα σου. Κ' ἐκεῖνη δὲν εἶτανε γιὰ νὰ τὴ δῆ ἄνθρωπος τὴν ἀσκημιὰ πού εἶχε. Τρώγουνταν πιά μέσα της κ' ἔλεγε, γιατί ἡ μιά νὰ πάη καὶ νὰ γυρίσῃ τόσο ὁμορφῆ, κ' ἡ ἄλλη νὰ πάη καὶ νὰ γυρίσῃ τόσο ἄσκημη. Δὲ βραστοῦσε νὰ τὰ βλέπῃ πιά αὐτὰ, κι ἀποφάσισε νὰ διώξῃ τὴν προγονή. Τὴν παίρνει μιά μέρα ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τῆς λέει Πηγαινέ, καὶ δὲν μπορῶ πιά νὰ σ' ἔχω μαζί μου.

Βγαίνει ἡ κοπέλλα καὶ φεύγει. Πάει τὸ βράδου ὁ πατέρας, ρωτᾷ πὺ εἶναι. Νά, λέει ἡ μάννα. Δὲ σ' ἔλεγα ἐγὼ πὼς εἶναι παλιοκόριτσο; Ἀγάπησε ἓναν, καὶ τὸν πῆρε κ' ἔφυγαν. Τὸ πιστέψε κι αὐτός. Παγαίνει ἡ κοπέλλα ἐκεῖνη, παγαίνει, σκοτεινιάζεται ἀπάνω στὰ βουνά. Ἐκεῖ βλέπει μακριὰ ἓνα φῶς Παγαίνει καταπάνω στὸ φῶς, βγαίνει σ' ἓναν πύργο μπροστὰ θεόρατο. Φῶσις ἀπάνω καὶ κάτω ἔφεγγε δὲ κόσμος.

Μπαίνει μέσα, τί νὰ δῆ! Ὀντάδες στρωμένοι μὲ καντιφέδες, κρεβάτια χρυσά, σαμιντάνια ἀσημένια, πράματα πού δὲν τὰ εἶδε στὸν ὕπνο της. Ἀς καθῆσω, λέει, νὰ δοῦμε ποῖός εἶναι ὁ νοικοκύρης ἐδῶ μέσα. Κάθεται ἡ κοπέλλα, κάθεται, ψυχὴ πούπετα. Ἐκεῖ πού καθότανε, κοιμήθηκε. Σὺν ζύπνησε πιά εἶτανε μέρα. Σημειώθηκε. Συλλογιέται αὐτὴ, συλλογιέται, τίνοσ μαθὲς εἶναι αὐτὰ τὰ καλά.

Σηκώνεται, ἀνοίγει τίς πόρτες τῶν ὀνταδιῶνε, βρίσκει μέσα μαργαριτάρια, φλουριά, πράματα λογιῶ λογιῶν. Ἐκεῖ ἀκούει κ' ἔρχεται μιά βροντὴ πού τρᾶνταζε ὄλος ὁ πύργος. Βγαίνει σ' ἓνα παραθύρι, βλέπει κ' ἔρχεται ἓνα μαῦρο σύννεφο καταπάνω στὸν πύργο. Ὑστερα ἀνοίγει τὸ σύννεφο καὶ βγαίνει ἓνας δράκος ἀπὸ μέσα. Αὐτὴ φοβήθηκε καὶ δὲν εἶξερε τί νὰ κάμῃ. Μπρὸς νὰ πάη ἢ πίσω. Τουρτουρίζε πιά ἀπὸ τὸ φόβο της. Ὑστερα ἔρχισε τὰ κλάμματα καὶ τὰ μυρολόγια κ' ἔλεγε Ἄχ μαννούδα μου, πὺ εἶσαι, νὰ μὲ δῆς. Τὸ δικό σου τὸ κῆμα πὺ σὲ σκότωσε

χωρὶς νὰ τὸ θέλω εἶναι, κ' ἤρθα σ' αὐτὰ τὰ χάλια. Τί νὰ κάμω τώρα, καὶ πὺ νὰ πάω νὰ κρυφτώ. Καὶ δὸς του κ' ἔλλαιγε καὶ φώναζε. Τ' ἀκούγει αὐτὰ ὁ δράκος ἀπ' ἐξῶ, στέκεται καὶ διαλογίζεται, ἐπειτα σκύφτει κρυφὰ καὶ κοιτάζει. Καθὼς εἶδε ἐκεῖνη τὴν κοπέλλα πὺ ἔλαμπε σὺν τὸν ἥλιο, κι ἔκουσε ἐκεῖνα τὰ κατχλόγια, ἔλλαξε γνώμη μὲ μιάς, ἐκεῖ πὺ λογάριζε νὰ μπῆ μέσα νὰ τὴν κοματιάσῃ καὶ νὰ τὴ φάῃ. Γιατί τὸ παλάτι ἐκεῖνο τὸ εἶχε σὺν παγίδα. Τόχτισε ἐκεῖ καὶ τὸ στόλισε, ὅποιος περνᾷ τάχα νὰ λέῃ, τί εἶναι τοῦτες οἱ ὁμορφιές, ἄς ἔμπω μέσα νὰ σεργιανίσω, καὶ τότες νὰ πηγαίνῃ ἐκεῖνος νὰ τὸν τρώῃ. Αὐτὴ τὴν κοπέλλα ὅμως δὲν ἀποκόπησε νὰ τὴ φάῃ, παρὰ ἐκεῖ πὺ εἶπνε δράκος, γέννηκε ἓνα πλληκαρι θεόμορφο, καὶ μπῆκε μέσα καὶ πῆγε μπροστὰ της, καὶ τὴ ρωτοῦσε ποιά εἶναι καὶ πὺ βροίθηκε ἐκεῖ. Εἶπε δὲ αὐτὴ τὴν ἱστορίαν της, μὰ ἡ καρδιά της ἔκανε τὰκ τὰκ ἀπὸ τὸ φόβο της, — νὰ δοῦμε ποῖός ἄλλος θὰ μπῆ μέσα!

Μὴ φοβᾶσαι, τῆς λέει, αὐτός. Ἐγὼ εἶμαι πὺ τὸ δριζώ αὐτὸ τὸ παλάτι. Κάθησε, γιατί κ' ἐγὼ εἶμαι μονάχος, νὰ ζοῦμε ἐδῶ μαζί. Τὸ δέχεσαι; Στὴν ἀρχὴ αὐτὴ φοβήθηκε νὰ πῆ τὸ ναί. Κατόπι, σὺν εἶδε τὸν τρόπο τοῦ πλληκαριοῦ πὼς εἶταν ἡμερος καὶ δὲν εἶχε κακὸ σκοπὸ, τὸ δέχτηκε, καὶ στεφανώθηκε καὶ ζούσανε μὲ μορφιά καὶ μιά γαρά οἱ δυὸ σὰ βασιλιάδες. Ἀκούστηκε τὸ πράμα, τόμαθε ἡ μητριά της πὺ τὴν εἶχε πὼς γάθηκε πιά, πῆγε νὰ σκάσῃ ἀπὸ τὴ ζούλια της, γιατί νὰ κλοπίσῃ ἢ προγονή, παίρνει μιά ἀρμαθιά δαχτυλίδια, τὰ φαρμακῶνε, ὕστερα πηγαίνει κάτω ἀπὸ τὰ παναθύρια της, καὶ φωνάζει: Δαχτυλίδια καλὰ! Λάτε νὰ ψουνίστε. Φοροῦσε καὶ παλιόρρουχα κ' εἶτανε σὺν ἀτσιγκάνα. Τ' ἀκούει ἡ προγονὴ της, στέρνει μιά δούλα καὶ τῆς ἀγοράζῃ ἓνα. Τὸ βάζει στὸ χέρι της, περνᾷ λίγη ὥρα, λιγοθυμᾷ αὐτὴ. Τρέχουν οἱ δούλες, πολεμοῦν, τίποτα! Ἐρχεται ὁ ἄντρας της, ρωτᾷ τί ἔχει, πὺ λέγουν πὼς ἀπὸ τὴν ὥρα πῶθαλε τὸ δαχτυλίδι τάπαθε αὐτὰ.

Μὲ μιάς αὐτός τὰ κατάλαβε, γιατί εἶταν καρδιογνώστης κι ἀρχινᾷ τὰ γιατρικὰ καὶ τὴ φέρνει στὸ νοῦ της. Περνᾷ καιρός, μαθίνει ἡ μητριά πὼς ζῆ ἡ βασίλισσα ἄς τὴν ποῦμε πιά.

Κι ἀπορεῖ καὶ λέει πὼς ἔγινε καὶ ζῆ ἀκόμα. Σηκώνεται πάλι μιά μέρα καὶ παίρνει μιά ἀρμαθιά βραχιόλια καὶ τὰ φαρμακῶνε πὺ πολὺ, καὶ τὰ παίρνει καὶ πηγαίνει. Φωνάζει πάλε Βραχιόλια καλὰ, βγάτε νὰ πάρτε. Τ' ἀκούει ἡ βασίλισσα, στέρνει πάλε τίς δούλες της κι ἀγοράζουν ἓνα βραχιόλι. Καθὼς τόθαλε λιγοθύμισε πάλε κ' ἔπεσε σὺν πεθαμμένη. Τρέχουν αὐτές, φωνάζουνε, στέρνουνε, φέρνουν τ' ἀφεντικό τους, καὶ τὰ λένε καταπῶς εἶταν. Αὐτός τὰ κατάλαβε πάλε καὶ τῆς παραγγεῖλε αὐτὴ τὴ φορὰ σὰ συνέφερε κ' ὕστερα, ἄλλη φορὰ νὰ μὴν ψουνίσῃ τίποτις ἀπὸ τὸ δρόμο. Ρωτοῦν ἀπὸ δῶ, ξε-

τάζουν ἀπὸ κεῖ, ἔμαθην ποιά εἶταν αὐτὴ πὺ ζητοῦσε νὰ φαρμακῶσῃ τὴ βασίλισσα. Ἀγαλιὰ ἀγαλιὰ πέραταν καὶ στοῦ πατέρη τ' αὐτὴ τῆς γυναικίως του τὰ κλωμῆματα, σηκώνεται μὲ μέρη καὶ πᾶει στὸ παλάτι. Καθὼς εἶδε τὴν κόρη του, τὴ γνώρισε καὶ τὴν ἀγκάλιασε, κ' ἔλλαιγαν κι οἱ δυὸ τους. Ἄχ, πατέρι, ἔλεγε ἡ κόρη, τί σὰς ἔκαμ κ' ἐμὲ διώξατε; Ἔσεῖς γιὰ κακὸ μού τὸ κάματε, ἀμ' ἐμένα μού βγήκε σὲ καλὸ. Δὲς πὺς ἔρθῃ, καὶ τί ἔγινε. Ἄχ, κόρη μου, ἔλεγε ἐκεῖνος, Κρυφὰ ἀπὸ μένα ἡ μητριά σου τῆκανε αὐτὰ, καὶ σὲ μένα ἔλεγε ἄλλα. Σηγηθήκαν πιά πατέρας κόρη καὶ γαμπρός, συμφωνοῦνε, πᾶν κ' οἱ τρεῖς σπιτί: τῆς δασκάλισας, τὴν παίρνουν ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴ διώχτουνε, γιὰ νὰ μὴν τὴ σατώσουν πιά. Ὑστερα παίρνουν τὴν κόρη της καὶ πηγαίνουν ὄλοι στὸ παλάτι, καὶ ζοῦν καὶ βασιλεύουν, κ' ἐκεῖνη γυρίζει ἀκόμα μέσα στοῦς δρόμους καὶ ζητᾷ τὴν κόρη της πὺ τὴν ἔχουνε στὸ παλάτι καὶ συγγιρίζει ὄνταδες καὶ κρεβάτια.

Μόλιθος 20—11—06

ΕΥΡΥΔΙΚΗ Ι. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

ΟΤΙ ΒΛΕΠΕΤΕ

Στὰ γραφεῖα τοῦ Νουμά πουλιοῦνται τὰ ἔργα τοῦ κ. Κ. Παλιμά «Ἰαμβοὶ καὶ Ἀνάπαιστοι, Τρισεῦγεννη, Γράμματα, καὶ Ἀδάλευτη Ζωὴ» τέσσαρα βιβλία ἄθλ. 6 ἀρχιμέσ, ἀντὶ 12 πὺ πουλιοῦνται σὰ βιβλιοπωλεῖα.

— Ὅσοι μᾶς τὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸ ἔξωτικόν, πρέπει νὰ στείλουν κ' ἓνα φράγκο ἀκόμα γιὰ ταχυδρομικὰ.

— Στὰ γραφεῖα μᾶς πουλιέται καὶ τὸ βιβλίον τοῦ κ. Ἡλία Σταύρου «Θρησκεία καὶ Πατριδομανία ἐραχμῆ».

— Ὁ φίλος κ. Ζ. Φυτίλης μὲ τὸν καινούριον γρόνον καὶ καινούριον δρέμα μᾶς ἔστειλε ἀπὸ τὴν Πόλιν.

— Εἶναι τὸ τέταρτον δρέμα πὺ τυπῶνται καὶ λεγεται «Χριστιανὸν στὸν ἄμμο». Στὶς τέσσαρες πρῶξις του ἐξιδιπλῶνεται μὲ τέχνη ἓνα σπουδαῖον κοινωνικὸν ζήτημα.

— Ὁ κ. Κ. Θεοτόκης εἶχε τὴν κλοσύνη νὰ μᾶς στείλει τελευταῖα τὴν «Κατακλυσιμὸν» (ἀπὸ τὴ Μεγαδάρτα) καὶ τὰ «Ἐρωτικὰ τραγούδια τοῦ Ἀμαρῶν», μεταφρασμένα ἀπὸ τὰ Σανακριτικὰ. Τὰ τραγούδια τοῦ Ἀμαρῶν θὰ τυπωσοῦμε στὸ φύλλον τῆς ἄλλης Κυριακῆς καὶ τὴν «Κατακλυσιμὸν» ἀργότερα.

— Ὁ,τι ζητᾷτε ὁ κ. Παλιμάς στὸ σημερινὸν ἀριθμὸν του, ἓναν πίνακα ἄθλ. γιὰ ὄλα τὰ ἔργα, ποιήματα, δηγήματα κλπ. πὺ δημοσιευτήκανε στὰ τέσσαρα περασμένα χρόνια τοῦ Ἄνουμα, ἀπορίσσει νὴν τὸ κάνει ὁ πολῦτιμος συνεργάτης μᾶς Νίκος Βεης, ὁ ἀκούρατος, καὶ κατὰ τὸ Μέρτη μᾶς τάζει πὼς θὰ τὸν ἔγει: ἔτοιμο τὸν πίνακα.

— Ὅταν ἔτοιμασθεῖ ὁ πίνακας, θὰ τυπωθεῖ χωριστὰ, σὺν ἑξώφυλλο, κ' ἔτσι θὰ μποροῦνε νὰ τὸν δέξουνε μαζί μὲ τὸν τέταρτον γρόνον, ὅσοι κρατοῦνε σερὰ τοῦ Ἄνουμα.

— Πίνακας τέτοιους θὰ δημοσιεύσοῦμε ταχτικὰ δῶ κι ὀμπρός σταν τελίωνε ὁ κάθε γρόνος.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Π. Γν. Ἀλεξάνδρεια. Λάβετε ἀπὸ τὸν κ. Σ. Π. φρ. χ. 10, τὴ συντροφιὰ τοῦ 1905 καὶ σ' εὐχαριστοῦμε.— κ. Μ. Πουρ. στὸν Πειραιά. Λάβετε τὴ συντροφιὰ τοῦ 1907 καὶ σ' εὐχαριστοῦμε.

θαμμένη. Μὰ λατρεία μπορεῖ νὰ ποῦμε καὶ κείνο πὺ ἐννοίωθε μέσα της γιὰ τὴν κυρία της ἡ Κατινούλα. Τὴ λατρεῖτε κι ἀπὸ πῆθαν, ὅσο τὴ λατρεῖτε ζωντανή. Τοῦς λόγους θὰ τοῦς μάθουμε κατόπι, ἀμα δηγηθοῦμε τὰ ἱστορικὰ τῆς Κατινούλας. Κ' ἡ Κατινούλα, ὅπως ὁ Ἄντρας φανταζότανε πὼς τὴν προστάτεθε πάντα Ἐκεῖνη, μὲ τὸν ἀπλοῖκό της τὸ νοῦ τὴν ἔβλεπε σὺν ἀγγελο ἀληθινὸ πὺ κάποτε τῆς γελοῦσε. Ἡ Μοιρίτα τὴν Κατινούλα ρωτοῦσε γιὰ τὴ μάννα. Ἡ Κατινούλα εἶτανε ἡ μόνη πὺ εἶχε τὴν ἀδεια κι ἀπὸ τὸν κ. Ἄντρα νὰ ξεσκονίζῃ, νὰ συγγιζῃ τὰ γραφεῖα του καὶ τὸ ἐργαστήρι. Ἐπαιρνε τὰ πραγματικὰ τῆς Ὀλίας ἓνα ἓνα καὶ τὰ ξανάβαζε ἀπαράλλαχτα στὴν ἴδια θέση. Ἐτυχε μάλιστα μιά δυὸ φορές νάνακατεστῇ ὁ Ἄντρας στὴ δουλειά, καὶ νὰ θελήσῃ τάχα νὰ τὴ διορθώσῃ γιὰ τὸ τάδε ἢ τὸ τὰδε, πὺ δὲν τόθαζε ὅπου ἔπρεπε, ἢ καὶ νὰ τᾶγγιζῃ μοναχός του στὸ συγγίσημα.

— Ὅχι, Κύρια! τοῦ ἔλεγε. Δὲν πρέπει νὰ μπῆ ἐκεῖ. Ἀπὸ εἶναι τῆς Κυρίας.

Καὶ τοῦ ἔκανε τὴν παρατήρησιν μ' ἓνα παράξενον ὕφος, ξιθαρό καὶ ταπεινὸ, σοβαρὸ κι ἀποφασισμένον, μ' ἓνα σέβας ψυχόβαθο, σὺν ἱερέας πὺ σοῦ μιλεῖ γιὰ τὰ χραντα μυστήρια. Τὸν τᾶραζε ὁ λόγος πολὺ

τὸν Ἄντρα, γιατί τὸ κάτεχε ἡ Κατινούλα καὶ ποτὲ της δὲν τὸ ξεχνούσε ποῖο πράμα εἶναι τῆς Κυρίας καὶ ποῖο δὲν εἶναι. Εἶναι τῆς Κυρίας! ὁ ἐνεστὸτας πὺ συνήθιζε πάντα ἡ Κατινούλα σὲ τέτοια περιστασῆ, τὸ εἶναι ἀπὸ τοῦ χτυποῦσε περίεργα σᾶρτι, τότε ἔμοιαζε σὰ νὰ ζοῦσε ἀκόμα ἡ Κυρία. Μεγάλῃ ἀφοσίωσιν τῆς εἶχε τῆς Κατινούλας: εἶτανε κ' ἡσυχος, ἀμα ἡ Μοιρίτα βρισκότανε μαζί της, ἀμα τίς ἔκουγε ἀπὸ τὸ ἐργαστήρι του καὶ τίς δυὸ στὸν μπαζὲ ἢ στὴν ἀβλίτσα.

Ἡ Κατινούλα ἤξερε σωρὸ τραγούδια, τὰ γαλλικὰ ἐκεῖνα τὰ δημοτικὰ τὰ τραγουδακία, πὺ ὡς τόσο δὲν ξεδιακρίνεισ ποιά Μούσα τὰ γέννησε, ἢ ἡ δολὴ Μούσα τοῦ λαοῦ ἢ κανενὸς μισογραμματισμένου, καὶ νὸστιμα χαριτωμένα ζυπνύτσικα τραγουδακία πὺ θέλουνε ψιλὴ φωνούλα κ' αἰσθημα ψιλὸ. Τὸν παρηγοροῦσε στὴ μοναξιά του. Ἰσια ἴσια ἓνα πρῶτ, δυὸ βδομάδες προτοῦ φύγουνε γιὰ τὸ ζοχικό τους, ἐνὼ δούλεθε ὁ κ. Ἄντρας, κοντοστάθηκε μιά στιμούλα, καὶ μὲ τὸ πόδι του ἔρχισε νὰ ρυθμίζῃ τὸ τραγουδάκι πὺ ἡ Κατινούλα κ' ἡ Μοιρίτα τραγουδοῦσαν ἀντάμα στὸν μπαζὲ, κοντὰ στὸ ἐργαστήρι, μαζώνοντας γιὰ τὸ τραπέζι φρεσκα λουλούδια.

Filles du hameau,
Laissez vous conduire,
Dedans mon bateau
Tout au fil de l'eau.
Gai, gai, faut passer l'eau,
Faut pas mourir le chagrin qui t'inquiète.
Gai, gai faut passer l'eau
Chagrin d'amour n'entre pas au bateau.
Du fond du vallon
La jeune Suzon,
Qui rêve genlette.
Entend la chanson.
Gai, gai, faut passer l'eau,
Faut pas mourir le chagrin qui t'inquiète
Gai, gai, faut passer l'eau,
Chagrin d'amour n'entre pas au bateau.
De la pauvre enfant
La peine secrete
Venait d'un amant
Qui fait inconstant.
Gai, gai, tout en voguant
Le batelier consola la pauvrete.
Gai, gai, tout en voguant,
Chagrin d'amour s'en fut au gri du vent.
(ἀκολουθεῖ)